

Gijs van Rhijn heeft de lach aan een touwtje

#Cabaret Groninger cabaretier Gijs van Rhijn strijdt vanavond om de prijzen, in de halve finale van het Leids Cabaret Festival. Scoort de Arjen Robben van de lach vóór het Noorden, of misschien juist tégen het Westen?

Arjan Terpstra
Amsterdam/Leiden

Trekkers. Het gesprek met aanstormend cabaret-talent Gijs van Rhijn blijft maar op trekkers terugkomen. 'Tractors noemen jullie ze', zegt de Groninger plattenlandszoon er voor de zekerheid maar even bij. Gortdroog, stalen gezicht. Alsof er daadwerkelijk iets wordt toegelicht. 'Dat moet je wel opschrijven, hoor. Ik ben de enige cabaretier met een trekkerrijbewijs'. En dan een brede glimlach, twee pretogen.

Gijs van Rhijn. De Arjen Robben van de lach. Cabaretier uit Noordbroek, Oost-Groningen, niet ver van Robbens Bedum vandaan. Kan net zo sfnachtig kijken als de voetballer, heeft datzelfde ruwe talent dat in de klei is gekiemd en in een harde westenwind tot wasdom is gekomen. Vandaag speelt de 27-jarige om de prijzen in het Leids Cabaret Festival, geboortegrond van de kleinkunstroem, en hij heeft de grap aan een touwtje. Legt het publiek in de luren met kwikzilverachtige schijnbewegingen. Dreigt met schuddebuikslapstick, om vervolgens snoei-hard uit te halen met intelligente theaterliedjes. Kapt naar buiten met een neutroisch piepend Marc-Marie Huijbrechts-stemmetje, draait onverwacht naar binnen met een haatvolle oerbrul en passeert het publiek met een onnavolgbaar, kwetsbaar liedje.

'Het werd tijd me een keer in de kijker te spelen', zegt Van Rhijn, gezeten aan een kop thee. Hij zegt het zonder valse bescheidenheid, en van sterallures is ook geen sprake. Hij studeerde begin vorig jaar af aan de kleinkunstopleiding van regisseur Selma Suzanna in Amsterdam en krabbelde daarna een beetje aan de deuren van de theaterwereld, zonder al te veel effect. Een grote wedstrijd als 'het Leids' kan hem helpen, hij doet er – bewust – aan mee voor de aandacht. 'Ik had altijd het idee dat er wel iemand op je af zou stappen na je afstuderen, een helpende hand als het ware. Dat blijkt tegen te vallen. Dus dan proberen we het zo. En als het nu niet lukt, dan een volgende keer'

van werden. Met als gevolg dat ik het later op een echte trekker meteen beter kon dan de boer.'

Vader Van Rhijn werkte als bio-loog aan de Open Universiteit, moeder is verhalenverteller. Geen Groningse boeren dus, maar wereldse stedelingen die de rust van een boerderij opzochten. 'Ze waren een beetje boer voor de hobby. Een pony hier, wat kippen daar. Een echte plattenlandsjongen ben ik niet, wel een kind van Oost-Groningen. We woonden in een arbeidersomgeving, en dat merk je aan de mensen. Er heerst een moraal van: als je hard werkt, ben je wat waard. De statussymbolen zijn daar ook van die werksymbolen: dat

je, ehm, je trekkerrijbewijs hebt bijvoorbeeld, haha.'

Tijdens zijn Amsterdamse opleiding werd aan hem getrokken Groningen te verlaten om in het Westen te gaan wonen, waar 'het gebeurde'. En waarom werkte hij eigenlijk nog als docent muziek en toneel, op scholen die zo ver van Amsterdam af liggen dat van beschaving – in westerse ogen – eigenlijk geen sprake meer is?

Boer voor de hobby

Anderen haken af bij tegenslag. Zo niet Van Rhijn, die zijn show ondanks het gebrek aan een bekende naam afgelopen jaar tientallen keren aan zaaleigenaren wist te slijten. Een tractormetafoor, wat anders, verduidelijkt zijn doorzettingsvermogen. 'Ik geef niet op, dat zit niet in me. Toen ik vier was, had ik op het erf van onze boerderij zo'n plastic trekker met aanhanger. Ik heb wekenlang verbeten geoefend op het achteruit inparkeren van dat ding, tot mijn ouders er gek

van werden. Een vraag die in pijnlijkheid vergelijkbaar is met de beruchte opmerking van Leo Beenhakker, die een jonge Robben naar Ajax wilde halen en diens moeder in Bedum met een Amsterdams 'hé wiffje' aansprak.

'Mijn koers was altijd anders dan die van studiegenoten. De vraag 'wat moet je daar tussen die tieners' is vaak voorbijgekomen, maar ik heb er geen moment aan gedacht om te stoppen in het onderwijs. Je hebt dagelijks een publiek zodat je de hele tijd allerlei timingsdingetjes kunt testen, grappjes. En omdat ik muziek en toneel doceer, blijf je de hele tijd zelf dingen ontdekken, waarschijnlijk veel meer dan als je in Amsterdam op je zolderkamertertje op je grote kans gaat zitten wachten. Ik weet dat ik het theater in wil, dat daar mijn lot ligt, maar heb mij altijd fel verzet tegen het idee dat het niet vanuit Groningen kan komen.'

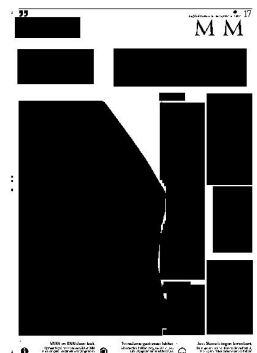
Leids Cabaret

En toen waren er nog vijf...

Wie strijden er nog meer vanavond?
Rauw Spul: energieke gekte met elektrische gitaren.
Victor Luis van Es: al 21 jaar grappig, recent met liefdeshumor.
Patricia Idsinga: denkt in broden en bakt ze bruin.
Lennaert Maes: een Belg om van te houden of hard de lift uit te knuppelen.

Ik ben de enige cabaretier met een trekkerrijbewijs.

Gijs van Rhijn Oost-Groninger

FRANK GROELIKEN